

BOG

1984 (/BOEGER/1984)

Af George Orwell (/forfattere/george-orwell) (1975)

LÅN PÅ BIBLIOTEKET ([HTTPS://BIBLIOTEK.DK/DA/SEARCH/WORK/?FRAGMENT=CONTENT&SEARCH_BLOCK_FORM=870970-](https://bibliotek.dk/da/search/work/?fragment=content&search_block_form=870970-BASIS%3A01367501)

BASIS%3A01367501)

Log ind (/user/login?destination=/boeger/1984) for at anmelde

Facebook ([http://www.facebook.com/share.php?](http://www.facebook.com/share.php?u=https://litteratursiden.dk/boeger/1984&title=1984)

Tweet ([https://twitter.com/intent/tweet?](https://twitter.com/intent/tweet?url=https://litteratursiden.dk/boeger/1984&status=1984+https://litteratursiden.dk/boeger/1984)

[u=https://litteratursiden.dk/boeger/1984&title=1984](https://litteratursiden.dk/boeger/1984&title=1984)) [url=https://litteratursiden.dk/boeger/1984&status=1984+https://litteratursiden.dk/boeger/1984](https://litteratursiden.dk/boeger/1984&status=1984+https://litteratursiden.dk/boeger/1984))

Fremtidsroman om tilværelsen under det fuldstændige diktatur, hvor det enkelte menneske er forvandlet til en viljeløs robot

Originaludgave: 1949

Filmatiseret af Michael Radford i 1984 under titlen "Nineteen eighty-four"

ANMELDELSE

13 jun.16

(/index.php/users/r
guldager-
rasmussen)

Af Maria Guldager Rasmussen (/index.php/users/maria-guldager-rasmussen)
Skribent

Hvis du tror, at 2 plus 2 er 4, har du ikke læst Orwells uforlignelige mesterværk . Her skildres et samfund, der er kendetegnet ved overvågning og kontrol. Big Brother is watching you!

Få romaner har sat så dybe spor i vores kollektive bevidsthed som George Orwells dystopi '1984'. Det er her, begrebet Big Brother introduceres, og det er her, selv fortiden kan justeres og genskabes, og hvor tanker ikke er toldfri. Gennem hovedpersonen Winston Smith mærker læseren, hvordan det er at eksistere i Oceanien i 1984, hvor sult, vold og kontrol er midler til at holde menneskelige følelser i skak. Men den sunde fornuft som fortæller os at $2 + 2 = 4$. Den kan vel ikke rokkes? Åh jo, alt er muligt. Og du ender med at tro på det. Velkommen til dit mareridt.

Det er yderst kærkomment, at Gyldendal har genudgivet Orwells mesterværk. Romanen er nemlig meget mere end blot en beskrivelse af et overvågningssamfund, hvilket i øvrigt gør, at den også i dag kan betragtes som en samfundskommentar. Vi overvåges til en vis grad gennem vores gøren og laden af både systemet så vel som af hinanden, men endnu er vi dog fri for de teleskærme, som Winston har i sin lejlighed, og som holder øje med ham hele tiden. Og endnu er det sjældent, at børn stikker deres forældre i Store Broders navn, som det sker for Winstons nabo, hvis opvakte og partitrotiske 7-årige datter melder ham, da han i søvne kommer til at sige "Ned med Store Broder".

Romanen er nemlig også – og måske ikke mindst – en behandling af det menneskelige sind og psyke. Winston formaster sig til at indlede et forhold til kvinden Julia, hvilket er strengt forbudt. Dels skal man ikke rende rundt og dyrke sex for sjov – den slags skal kun bruges i formeringsøjemed. Og dels skal man daslet ikke forsøge at undergrave systemet indefra, hvilket Winston og Julia ellers nok kunne have lyst til. De ved godt, at de lever på lånt tid, men hverken deres eller læserens forestillingsevne rækker til at forstå, hvad der vil ske med dem, når systemet får sat en stopper for deres ulydighed.

Lad mig sige så meget som, at der faktisk findes metoder, der kan få dig til at elske det, du hader, tro på det, der forekommer absurd, og vide – intet mindre – at 2 og 2 ikke altid giver 4. Nogle gange giver det 5. Andre gange 3. Og så er det ikke en gang løgn. Winston ved, at det passer. Den menneskelige forstand kan nedbrydes for derefter at genskabes i Hans – ikke Guds, men Store Broders – billede.

Jeg kan ikke komme i tanker om mange andre romaner, der i deres skabelse er så genial som '1984'. Verden er genkendelig, selv om den er om-skabt. Det nye sprog, "Nysprog", forklares, og man forstår med gru, hvordan og hvorfor det er blevet til. Menneskene er af kød og blod, men dresserede og kuede, så de minder om robotter. Det er ubehagelig, men rasende god, litteratur.

BOGDETALJER

Andre bøger af George Orwell